

Brussel, 5 maart 2009

Kansarmoede: inloopteams bieden nieuwe kansen

Omdat haar eigen gemeente Heusden-Zolder tot de drie gemeenten behoort met het meest aantal geboorten in kansarme gezinnen, zocht burgemeester-parlementslid Sonja Claes naar een manier om de betrokken gezinnen te begeleiden. Inloopteams die de eerste primaire opvoedingsondersteuning kunnen bieden, lijken een oplossing.

Bij kansarmoede hebben mensen onvoldoende mogelijkheden om deel te nemen aan onderwijs, arbeid, huisvesting e.a. Kansarmoede is niet éénmalig. Het is een duurzame structurele toestand op diverse (im)materiële terreinen.

Om een zicht te hebben op de evolutie van de kansarmoede bepaalt Kind & Gezin het aantal kansarme geboorten aan de hand van de score van de gezinnen waar kinderen geboren worden. K&G gebruikt daarvoor zes criteria. Als een gezin aan drie van de zes onderstaande criteria voldoet, wordt een geboorte als kansarm beschouwd.

De zes criteria zijn:

1. Beschikbaar maandinkomen

Hierbij wordt een onregelmatig maandinkomen, beschikbaar inkomen (min schulden) lager dan bedrag leefloon, leven van werkloosheidsuitkering en/of leefloon in rekening gebracht. Bedrag leefloon voor gezin met kinderen € 834, 14 (al dan niet alleenstaande ouder). Er wordt geen onderscheid gemaakt naar het aantal kinderen ten laste en geen rekening gehouden met de kinderbijslag.

2. Opleiding ouders

Volgende opleidingen worden gescoord: lager onderwijs, beroepsonderwijs, buitengewoon onderwijs, niet beëindigd lager secundair onderwijs en/of analfabeet.

3. Arbeidssituatie ouders

Het gaat om: precare tewerkstelling, werkloosheid van beide ouders of van de alleenstaande ouder en/of werkzaam in beschutte werkplaats.

4. Laag stimulatieniveau

Ook een laag stimulatieniveau van de kinderen, niet of onregelmatig volgen van kleuteronderwijs en/of moeilijkheden verzorging kinderen worden in rekening gebracht.

5. Huisvesting

Het gaat om verkrotte, ongezonde en/of onveilige woning; een woning die te klein is en/of over te weinig nutsvoorzieningen beschikt.

6. Gezondheid

Zwakke gezondheid van de gezinsleden, gebrek aan kennis en deelname aan de gezondheidszorg, chronische ziektes en/of handicaps in het gezin.

De problematiek in cijfers

	Aantal geboorten in kansarme gezinnen	Aantal geboorten	Percentage kansarme geboorten tegenover het totaal aantal geboorten
Vlaanderen	4 828	65 689	7,35 %
Antwerpen	1 956	19 354	10,11 %
Vlaams-Brabant	403	11 147	3,62 %
West-Vlaanderen	672	11 332	5,93 %
Oost-Vlaanderen	1 030	15 348	6,71 %
Limburg	767	8 508	9,02 %
Heusden-Zolder	85	328	25,91 %
Gemeenten boven Vlaams gemiddelde	3 481	22 847	15,24 %
Gemeenten onder Vlaams gemiddelde	1 347	42 842	3,14 %

Gemiddeld in Vlaanderen wordt 7,35% van het totaal aantal geboorten in kansarme gezinnen geboren. Bovenstaande tabel geeft ook de gegevens van de verschillende Vlaamse provincies.

48 van de 308 Vlaamse gemeenten (15,6% van het totaal aantal gemeenten) scoorden boven het Vlaamse gemiddelde. In deze gemeenten wordt 72,1% van de kansarme geboorten geregistreerd. Het aantal kansarme geboorten concentreert zich dus in een bepaald aantal steden en gemeenten (voornamelijk kleinstedelijk gebied, de Limburgse mijngemeenten,...). De drie gemeenten met het hoogst aantal kansarme geboorten op het totaal aantal geboorten zijn Menen (29,18%), Heusden-Zolder (25,91%) en Ronse (23,33%).

De oplossing

Een geboorte is vaak een nieuwe kans. Ouders – ook in kansarmoede – zijn op het ogenblik van een geboorte vaak vatbaar voor opvoedingsondersteuning. Zij willen immers hun kinderen alle kansen geven. Kansen die zij vaak niet kregen. Via de inloopteams, waarbij er laagdrempelig en op maat ondersteuning kan worden gegeven bij de opvoeding, kunnen voor heel wat ouders en hun kinderen nieuwe kansen gecreëerd worden.

INLOOP-teams streven naar integrale en laagdrempelige preventieve opvoedingsondersteuning in kansarme gezinnen met kinderen tussen 0 en 3 jaar of 6 jaar in geval het om niet-schoolgaande kinderen gaat en kansarme zwangere gezinnen.

Het gaat om gezinnen die door een meervoudige problematiek (dreigen) uit de boot (te) vallen en bij wie de ontwikkelingskansen van de kinderen bedreigd worden. Het kan gaan om kansarme gezinnen, vluchtelingen, mensen zonder papieren, personen met een handicap,... met vragen over gezondheid en opvoeding van hun kind(eren).

Het INLOOP-team wil inspelen op de behoefte aan:

- een betrouwbare plaats waar de gezinnen en aanstaande ouders terecht kunnen;

- een persoon die luistert naar hun vragen, verhalen, problemen rond de opvoeding van hun kinderen en die hen zij ernstig neemt.

Er wordt in de eerste plaats ruimte geschapen voor hun verhaal zonder dat er onmiddellijk hulpverlening opstart. De vraag rond ondersteuning en opvoeding geeft aanleiding tot het aanreiken van concrete en praktische handvatten.

Momenteel zijn er inloopteams actief in Antwerpen (3), Gent (3), Brussel (2), Oostende, Sint-Niklaas, Mechelen, Menen en Ronse. Ook Genk en Leuven zijn in opstart, hun erkenning zit in een eindfase.

Een uitbreiding van het aantal inloopteams, uiteraard in de gemeenten waarvan het aantal kansarme geboorten hoog ligt t.o.v. het totaal aantal geboorten in de gemeente, is een belangrijke maatregel om de cirkel van kansarmoede te doorbreken.

Info: Sonja CLAES, Vlaams volksvertegenwoordiger - gsm 0475 89 27 26